

Praksisoppgave 3. klasse BLUDEL 2026, uke 43-45

Samfunn, religion, livssyn og etikk

Språk, tekst og matematikk

Praksis i barnehagelærerutdanningen

Praksisopplæringen i barnehagen skal være veiledet, variert og vurdert og inngå som en integrert del av alle kunnskapsområdene og fordypningsemnene. All praksisopplæring er obligatorisk. Det kreves 100 % deltagelse i praksis for å få en praksisperiode bestått. Fravær, uansett årsak, må tas igjen ([§5-1.3 Forskrift om studier og eksamen ved USN](#)). Dersom studentene ikke kan møte på praksisplassen pga. sykdom eller omsorgsoppgaver, må det gis beskjed til praksislærer og/eller styrer så snart som mulig. Fravær skal dokumenteres med egenmelding eller sykemelding.

For studentene vil praksis ha to funksjoner, de er i en læresituasjon og de skal tilegne seg kunnskaper om hva pedagogisk arbeid innebærer. Studentene skal også i størst mulig grad fungere som del av personalet og vise sin kompetanse i arbeid med barn og pedagogisk ledelse (jf. [Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanningen 4.2](#)). Alle oppgaver studenten skal utføre må løses i samarbeid med personalet, samt tilpasses miljø, muligheter og satsingsområder på det enkelte praksissted.

Følgende læringsutbyttebeskrivelser fra emnene SRLE og STM vil ha særlig fokus i praksis:

Samfunn, religion, livssyn og etikk

Kunnskap

Studenten har

- Kunnskap om ulike typer mangfold knyttet til kultur, religion, livssyn, kjønnsforståelser, familie og seksualitet.

Ferdigheter

Studenten kan

- Analysere barnehagens kultur og være bevisst asymmetriske maktforhold, diskriminering og rasisme på individ- og systemnivå.

- Legge til rette for like muligheter i barns lek, medvirkning og demokratiske dannelsesprosesser.

Generell kompetanse

Studenten kan

- Reflektere kritisk over egne verdier, holdninger og væremåter i egen profesjonsdannelse.
- Samarbeide med barn, foresatte og personale med ulik bakgrunn.

Språk, tekst og matematikk

Kunnskap

Studenten har:

- kunnskap om barnelitteratur med særlig vekt på bildebøker
- kunnskap om språk-, tekst- og matematikkmiljøets betydning for barns lek og deltakelse i hverdagsaktiviteter
- kunnskap om lekens og samtalens betydning for barns teksterfaringer, språktilegnelse og matematikkutvikling

Ferdigheter

Studenten:

- skape et inkluderende lesefellesskap, og et variert leke- og læringsmiljø for matematisk og språklig utforsking, fortelling og høytlesing
- legge til rette for at barn møter varierte tekster, på begge målformer, på samisk, og på andre språk som brukes i barnehagen
- veilede, lede og kritisk reflektere over arbeid med språk, tekst og matematikk i barnehagen

Generell kompetanse

Studenten kan:

- utøve pedagogisk ledelse i arbeidet med å inkludere og anerkjenne alle barns språklige, tekstlige og matematiske erfaringer
- reflektere faglig over leke- og læringsmiljøets betydning for arbeid med dannelse og demokrati

Praksisforberedelser

Det forutsettes at studentene forbereder seg til praksis. Dette innebærer å ha deltatt i undervisning og lest relevant faglitteratur. I tillegg skal studentene gjøre seg kjent med emneplanene i BDSRLE og STM, samt vurderingskriterier for praksisperioden. Disse skal brukes aktivt i praksis til bruk i egenvurdering og i veiledning med praksislærer. Før praksisperioden skriver studenter og praksislærere praksiskontrakt, se vedlegg 1, og avtaler tid for faglig innlegg (se første punkt i faglig innhold i praksis nedenfor)

Faglig innhold i praksis

Ifølge Rammeplanen for barnehagen skal barnehagen fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Fokus for praksis er kjønn og mangfold i barnehagens barnebøker som studentene skal analysere og bruke i pedagogisk arbeid med barn. Nettstedet genustest.no kan være en faglig ressurs i arbeidet med praksisoppgaven.

Med dette som bakgrunn skal studenten:

- Tidlig i praksisperioden holde et faglig innlegg og lede faglige drøftinger om barnehagens arbeid med kjønn og mangfold gjennom aktiviteter knyttet til bildebøker og høytlesing. Studenten skal velge ut tre bøker som på ulike måter tematiserer kjønn og mangfold og presentere disse bøkene for kollegiet. Som forberedelse til diskusjonen utarbeider studenten noen refleksjonsspørsmål til kollegiet, gjerne med utgangspunkt i noe studenten selv opplever som et dilemma eller en utfordring i lys av kjønn og mangfold. Refleksjonen bør også komme inn på studentens egen bakgrunn (verdier, holdninger og væremåter). Innlegget skal være på 10-15 minutter, med tid til faglig diskusjon i etterkant. Studentene bør avtale tid for dette med praksislærer på profesjonsfaglig praksisseminar/i forkant av praksis.
- I samarbeid med personalet utarbeide en eller flere didaktisk planer knyttet til arbeid med kjønn og mangfold i bildebøker. Planene, som skal stimulere barns lek og læring, skal være reflektert omkring hvordan kjønn og mangfold blir framstilt i de tre bildebøkene. Planen(e) skal inneholde flere aktiviteter (undring, lesing, samtaler, lek, formingsaktiviteter etc.). Studentene skal også se etter matematisk undring og matematiske aktiviteter i barnas samtaler og lek, og i forbindelse med høytlesing. Studenten skal aktivt trekke inn kollegaer i ledelse av didaktiske aktiviteter (i planlegging, gjennomføring og evaluering).

- Samtale med foresatte om planlagte eller gjennomførte didaktiske aktivitetene knyttet til bildebøker.

Observasjon og pedagogisk dokumentasjon

- Observasjon som dokumentasjonsverktøy er viktig i alle deler av praksisarbeidet.
- Studentene skal observere barns spontane lek og samspill, særlig i forbindelse med lese- og lekeaktivitetene som er planlagt. Legg merke til interessante ting som skjer, samtaler, kroppsspråk og undring som oppstår og som et resultat av planlegging og gjennomføring. Hva er barna opptatt av? Hva kommenterer de og hva slags samtaler settes i spill? Hva kommenteres av personalet? Hva legger du merke til, hva skjer når dere skaper faglige impulser? Hvilke samtaler har dere i personalgruppa om tematikken osv.
- Det er viktig at studentene får et rikt utvalg av dokumentasjon som skal brukes i pedagogiske prosesser i forkant, underveis, og i etterkant av oppleggene. Dokumentasjon gjøres sammen med barna og medarbeidere. Dokumentasjonen kan være logger, praksisfortellinger, bilder og samtaler med barn m.m.
- Sammen med praksislærer lager studentene en plan for hvordan dokumentasjonen kan benyttes som pedagogisk dokumentasjon, hvordan den skal presenteres og arbeides med underveis i praksis. Har det skjedd en utvikling hos deg (andre), hva er lært, oppdaget?

Omfang og arbeidstid

- 15 dager i uke 43, 44 og 45. Studentene skal være i praksis 6,5 time pr. dag, der en halv time pause er inkludert og tiden til etterarbeid kommer i tillegg.
- Det er ønskelig om studenten/-e får ha et møte med personalet på avdelingen/basen for å planlegge det didaktiske arbeidet tidlig i første uka av praksisen.
- Studentene skal skrivelogg hver dag, og det forventes at studenten får noe tid til å notere ned stikkord i løpet av dagen etter avtale med praksislærer.
- Studentene skal delta aktivt i barnehagehverdagen og planleggingsarbeidet, og de skal i løpet av praksisperioden få erfaringer med personalets ulike arbeidstider. For øvrig avtales arbeidstiden etter det som er mest hensiktsmessig for studenter og praksislærere.
- Studentene skal være til stede på evt. foreldremøter og aktuelle personalmøter.
- Møtevirksomhet utenom ordinær arbeidstid avspaseres ikke.
- Studentene kan samarbeide om å lede de ulike deler av det didaktiske arbeidet. Øvrig personale må informeres og inkluderes i arbeidet. Det samme gjelder for foreldre. Studenten må også kunne føre uformelle samtaler med foreldre.

Veiledning:

Studenten har krav på veiledning med praksislærer 1,5 time pr. uke. Veiledningen legges innenfor arbeidstiden på 6,5 time. Veiledningen skal forankres i emneplanene for SRLE og STM, vurderingskriteriene for praksis og studentens utviklingsmål fra tidligere praksisperioder og praksiskontrakt.

I forkant av veiledningen skal studentene sende praksislærer et skriftlig veiledningsgrunnlag. Dersom praksislærer har felles veiledning med studentene, skal veiledningstiden dobles. Det skal skrives referat fra veiledningstimene.

Læringsutbytte og vurderingskriterier for praksis

Fra emneplan for praksis 3.studieår

Kunnskap

Studenten kan:

- kunnskap om profesjonell omsorg, perspektiver på lek og læring, og demokratisk danning
- kunnskap om hvordan ivareta lek og omsorg, og hvordan fremme læring og danning, knyttet til arbeid med kunnskapsområdene.
- kunnskap om barnehagen som lærende organisasjon, ulike lederfunksjoner, profesjonsetikk og maktforhold
- kunnskap om dilemmaer knyttet til arbeid med observasjon og pedagogisk dokumentasjon i endrings- og utviklingsarbeid
- kunnskap om ledelses- og samarbeidsprosesser med og mellom barn, foresatte og personale

Ferdigheter

Studenten kan:

- inkludere medarbeidere i tenkning rundt endring og utvikling i barnehagen
- identifisere, reflektere over og håndtere etiske utfordringer i profesjonsutøvelsen i samspill med kollegaer, foresatte og barn
- legge til rette for gode relasjoner og lek mellom voksne og barn og barn imellom, tilpasset ulike aldre og bakgrunner
- samarbeide og kommunisere med foresatte i en mangfoldig barnehage
- skape gode relasjoner til barn gjennom engasjement og innlevelse i lek, omsorg og læringssituasjoner, tilpasset barns ulike aldre og bakgrunner

Generell kompetanse

Studenten kan:

- reflektere kritisk over egne verdier, holdninger og væremåter i lys av barnehagens formålsparagraf og egen profesjonsdannelse
- møte og anvende ulike typer mangfold som en ressurs i barnehagen i møte med foresatte og kollegaer
- reflektere kritisk over sin praksis og profesjonsdannelse, og arbeide for å utvikle egen forståelse og handlingskompetanse
- følge normer (regler) og lover i arbeidslivet
- overholde forpliktelser, avtaler og tidsfrister
- anvende teori og være aktiv søkende i veiledning fra praksislærer og faglærere

Med bakgrunn i disse har praksis 3. studieår, 5.semester følgende vurderingskriterier:

Studenten:

- Viser god kompetanse i å identifisere, drøfte og håndtere etiske dilemmaer i samspill med kollegaer, foresatte og barn
- Samarbeider med hjemmet og har kunnskap om eksterne samarbeidspartnere
- Viser evne til å reflektere kritisk over egen rolle i kommunikasjon med barn, foresatte og ansatte

Lenke til vurderingsskjema og andre praksisdokumenter:

[Praksis barnehagelærerutdanning - Universitetet i Sørøst-Norge](#)

Etterarbeid

Studentene skal i etterarbeidet i uke 46 reflektere kritisk og dele erfaringer fra det faglige innlegget eller det didaktiske arbeidet. Studentene blir i etterarbeidet inndelt i grupper og hver gruppe får ansvar for en presentasjon tirsdag i uke 46.

Lykke til!

Hilsen faglærere og profesjonsveiledere

Janne Solberg Janne.Solberg@usn.no (Samfunnsfag)

Hannah Aukland haukl@usn.no (Språk og tekst)

Eli Haug eli.haug@usn.no (Matematikk)

Unn Granlöv unn.granlov@usn.no (profesjonsveileder)

Vedlegg 1:

Praksiskontrakt

Praksiskontrakten er et forpliktende dokument. Det innebærer at både student og praksislærer skal bruke den gjennom hele praksisperioden. Praksiskontrakten skal leveres første dag i praksis og gjennomgå og signeres så tidlig som mulig i praksisperioden.

Studenten utarbeider en oversikt som viser:

Forutsetninger

- tidligere praksis/arbeidserfaring
- faglige interesser
- personlige interesser
- pedagogisk grunnsyn relatert til SRLE, STM og ledelse av inkluderende lekemiljøer

Forventninger

- til deg selv som student (*bør relateres til egen ledelsesutøvelse og forståelse for barnehagens samfunnsmandat, mål og verdigrunnlag*)
- til praksisstedet
- til praksislærer
- til veiledningen
- til eventuelt samarbeidet med medstudent
- til praksis generelt

Mål for praksisperioden

- faglige, relatert til ledelse av barn og medarbeidere i faglig relatert prosjektarbeid
- personlige

Beskriv hvordan du vil jobbe for å nå målene, og når og hvordan du vil evaluere målene

Praksislærer utarbeider en liknende oversikt som viser:

Forutsetninger

- egne forutsetninger
- pedagogisk grunnsyn
- barnehagens forutsetninger

Forventninger til studenten

- initiativ og engasjement
- kontakt og samarbeid
- veiledning
- oppgaver og skriftlig arbeid
- arbeidsmoral

Mål for praksisperioden

- egen rolle som praksislærer/veileder

Når student og praksislærer har blitt enig om praksiskontrakten og den er skrevet ned, undertegnes den av begge parter. Praksiskontrakten skal foreligge i 2 eksemplarer: Til student og praksislærer.

student

praksislære